

31.07.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**31 Temmuz 2023
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

31 Temmuz 2023 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

— Bursa Teknik Üniversitesi Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Eskişehir Teknik Üniversitesi Yabancı Dil Hazırlık Programı Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği

— Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği

TEBLİĞ

— 6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu Gereğince; İşkollarındaki İşçi Sayıları ve Sendikaların Üye Sayılarına İlişkin 2023 Temmuz Ayı İstatistikleri Hakkında Tebliğ

TMO, 10 milyon ton hububat alacak

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, bundan sonra hasat döneminin sonuna kadar TMO'nun toplam 10 milyon ton hububat alacağını tahmin ettiklerini belirterek, "Başka bir rekor da 440 bin randevuyla 10,1 milyon tonluk ürün için randevu verilmesi oldu." dedi.

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) alımlarına ilişkin açıklamalarda bulundu.

Ülke genelinde buğday hasadının yüzde 70, arpa hasadının da yüzde 80'inin tamamlandığına dikkat çeken Bakan Yumaklı, TMO'nun yoğun bir alım kampanyası yürüttüğünü söyledi.

TMO'nun kurulduğu günden bugüne kadar gerçekleşen en yüksek günlük alım miktarı olan 200 bin tona ulaştığını belirten Yumaklı, "Bir günde 200 bin ton aldı. Yine 584 alım noktasıyla tarihinin en yüksek alım noktasına çıktı. Hasat başlangıcından itibaren 5,7 milyon hububat aldı. Yani 2021 yılında bu rakam neredeyse yoktu. Bu alımın 5,3 milyon tonu sadece temmuz ayında alındı. Yani bir ayda TMO 5,3 milyon ton hububat aldı." ifadelerini kullandı.

Devletin üretenin ve çiftçinin yanında olduğunu vurgulayan Yumaklı, şunları kaydetti: "İnşallah olmaya da devam edeceğiz. Bugüne kadar almış olduğu ürünlerin bedeli de yaklaşık 46 milyar lira. Bu da yaklaşık her gün 1,5 milyar liralık bir ödemenin çiftçilerimize yapıldığı anlamına gelir. Tahminimiz bundan sonra hasat döneminin sonuna kadar TMO toplam 10 milyon ton hububat alacak. Başka bir rekorda 440 bin randevuyla 10,1 milyon tonluk ürün için randevu verilmesi oldu."

Merkez Bankası'na göre gıda fiyatları daha da artacak

Ali Ekber Yıldırım, üçüncü enflasyon raporunda güncellenen gıda fiyatlarını ve beklentileri değerlendirdi...

Ali Ekber YILDIRIM

Geçmiş yıllarda yaz döneminde sebze meyve fiyatlarında düşüş olur ve enflasyon buna bağlı olarak daha düşük seyrederdi. Ancak, bu yıl fiyatların düşmesi bir yana artış trendi devam ediyor.

Merkez Bankası Başkanı Gaye Erkan'ın, 27 Temmuz'da açıkladığı 2023 Yılı 3.Dönem Enflasyon Raporu'nda yıl sonu gıda enflasyonunu revize edilerek yüzde 61,5 olarak açıklandı. Bundan önceki rapor döneminde yıl sonu gıda enflasyonu yüzde 27,9 olarak açıklanmıştı. 2024 yılı sonu için yüzde 11,5 olarak açıklanan gıda enflasyonu ise yüzde 35 olarak revize edildi.

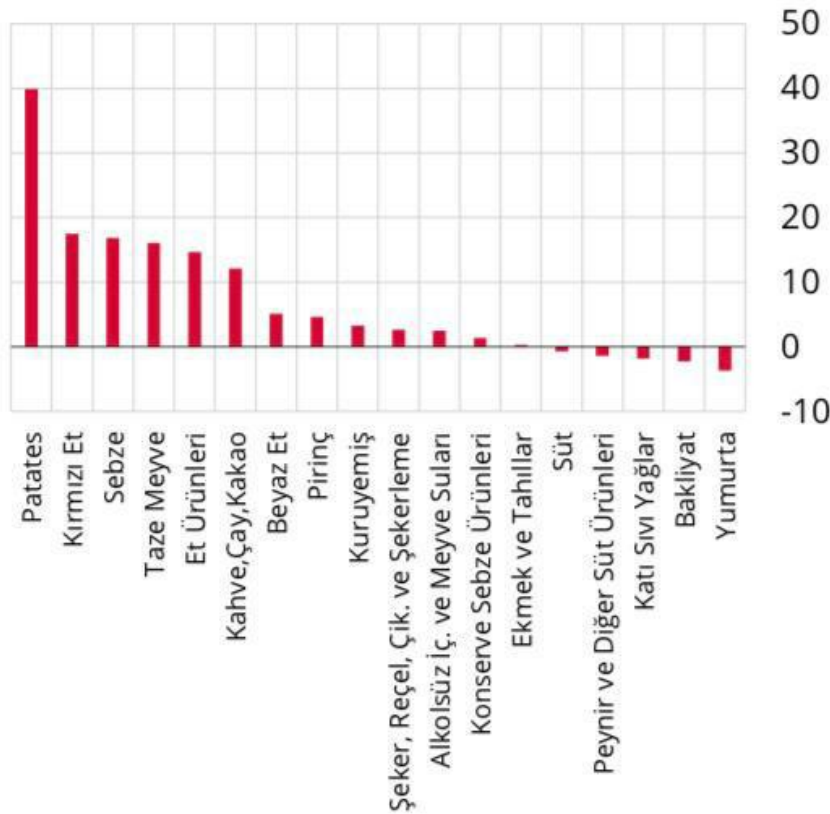
Meyve ve sebze fiyatları tarihsel ortalamanın üzerinde arttı

Merkez Bankası'nın Enflasyon Raporu'nda küresel tarım ve gıda fiyatları düşerken Türkiye'de fiyatların artmaya devam ettiği belirtilerek şu değerlendirmeye yer verildi:

"Küresel tarım ve gıda fiyatlarındaki düşüşe rağmen yurt içi arz yönlü sorunlar ve piyasa yapısındaki yetersizlikler sonucunda gıda fiyatlarındaki artış eğilimi devam etmiş, gıda yıllık enflasyonu gerilemekle birlikte manşet enflasyon seviyesinin üzerindeki seyrini sürdürmüştür.

Gıda ve alkolsüz içecek yıllık enflasyonu, taze meyve ve sebze dışında kalan gıda kalemlerinin enflasyonuna bağlı olarak gerileyerek yüzde 53,92 olmuş, meyve ve sebze kalemlerinde ise yıllık enflasyon yüzde 57,49'a yükselmiştir. Mevsimsellikten arındırılmış veriler gıda fiyatlarında önceki çeyreğe benzer bir oranda (yüzde 11,69) artışa işaret ederken alt kırılım bazında taze meyve ve sebzede fiyat artışında (yüzde 25,61) güçlenme, diğer gıda grubunda ise yavaşlama (yüzde 8,73) olmak üzere ayrışma kaydedilmiştir. Bu dönemde meyve ve sebze fiyatları tarihsel ortalamasının belirgin olarak üzerinde bir oranda artmıştır.”

Grafik 2.4.9: Gıda Alt Kalemleri Fiyatları*
(2023Ç2 % Değişiminin Tarihsel Ortalamasından Sapması, Sıralanmış)

Kaynak: TCMB, TÜİK.

* Gıda alt kalemleri bazında, 2023 Ç2 çeyreklik yüzde değişiminin tarihsel ortalamadan (2012-2021 dönemi ikinci çeyrek ortalaması) farkı.

Patates, et, et ürünleri, çay, kahve ve kakao'da artış dikkat çekici

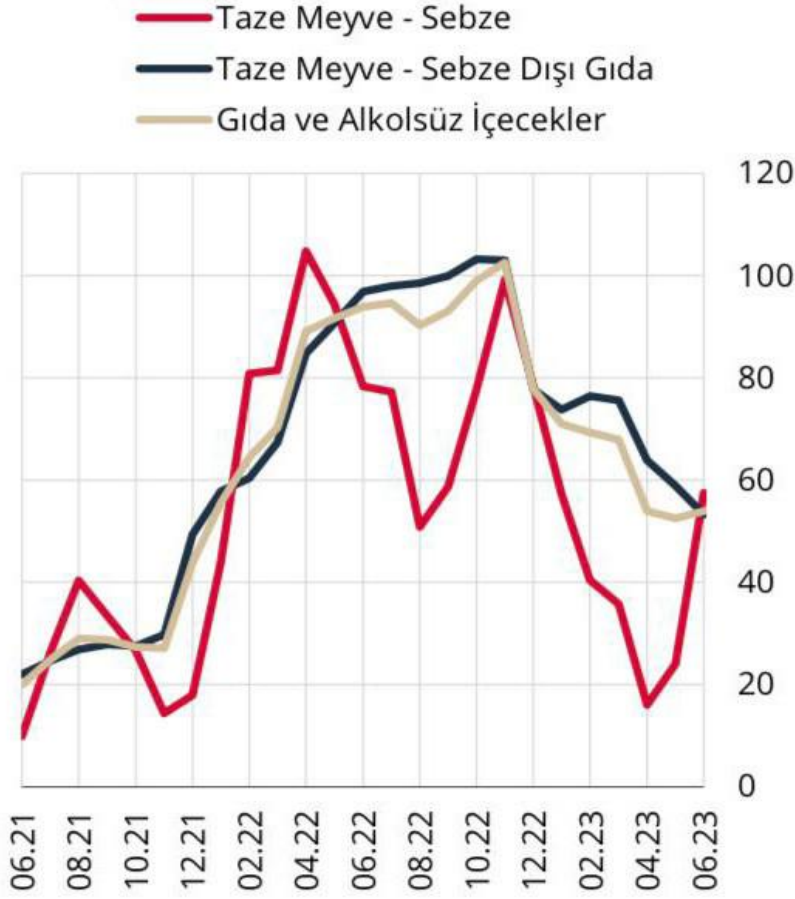
Merkez Bankası'nın raporunda taze meyve ve sebzenin yanında patates, kırmızı et, et ürünleri ile kahve-çay-kakaoda tarihsel eğilimlerinin üzerindeki artışlarla öne çıkan diğer ürünler olduğuna dikkat çekiliyor. Raporda: " Arz yönlü sorunlara istinaden ilk çeyrekte fiyat artışları oldukça güçlenen kırmızı ette yükselişler (yüzde 23,91) bu dönemde bir miktar yavaşlamakla birlikte devam etmiştir. Et fiyatlarında yaşanan artışlar, işlenmiş et ürünleri fiyatlarını da eşanlı olarak etkilemeyi sürdürmüştür. Yaş çay alım fiyatlarına bağlı olarak çay fiyatları artış kaydetmiştir."bilgisine yer verildi.

İklim ve kur baskısı fiyatları artırıyor

Uluslararası fiyatlardaki görünümüne paralel olarak katı-sıvı yağ fiyatlarının tarihsel eğiliminin altındaki seyrini sürdürdüğüne dikkat çekilen raporda iklim ve kur baskısının önümüzdeki döneme ilişkin etkileri şöyle ifade ediliyor: "Ülkemizde kurak geçen kış mevsimi sonrası Mart - Mayıs dönemini kapsayan alansal yağışlar, mevsim normallerinin ve geçen yıl yağışlarının üzerinde gerçekleşerek kuraklık riskini ortadan kaldırmıştır.Özellikle haziran ayında yaşanan aşırı yağış, dolu ve selin ise bazı bölgelerde tarım ürünlerine zarar verdiği izlenmiştir. TMO(Toprak Mahsulleri Ofisi)'nın un regülasyonunun Haziran ayı itibarıyla sona ermesi önümüzdeki dönem için başta ekmek olmak üzere ekmek-tahıl fiyatları üzerinde bir risk teşkil etmektedir. Yılın ikinci yarısı için asgari ücrette yapılan artışın talep ve maliyet kanallarıyla gıda fiyatları üzerindeki yukarı yönlü baskıları artırabileceği değerlendirilmektedir. Ayrıca son dönemde döviz kurunda yaşanan yükseliş, ithal ürünler ile kura duyarlılığı yüksek tarımsal girdiler kanalıyla yurt içi fiyatlarda baskı oluşturacak bir diğer ana unsurdur."

Gıda fiyatlarına yukarı yönlü güncelleme

Merkez Bankası'nın Enflasyon Raporu'nda gıda fiyatlarına ilişkin varsayımların, 2023 yılı için yukarı yönlü güncellendiği hatırlatılarak: " 2023 yılı ikinci çeyrekte küresel gıda fiyatlarındaki gerilemeye rağmen devam eden yurt içi arz yönlü sorunlar ve piyasa yapısındaki yetersizlikler sonucunda gıda fiyatlarındaki artış eğilimi sürmüştür. Artış eğilimini çoğunlukla para politikası kontrolü dışında arz yönlü unsurlardan etkilenen işlenmemiş gıda kalemi sürüklemekteyse de döviz kurundaki gelişmeler ve ücret düzenlemelerinin talep ve maliyet kanallarıyla gıda fiyatlarının alt kalemlerinde genele yayılan artış baskısını artıracağı öngörülmüştür. Önümüzdeki dönemde gıda fiyatları enflasyonunun 2023 yılını yüzde 61,5 seviyesinde; 2024 yılını ise yüzde 35,0 düzeyinde tamamlayacağı varsayılmıştır. " bilgisine yer verildi.

Grafik 2.4.8: Gıda Fiyatları (Yıllık % Değişim)

Kaynak: TCMB, TÜİK.

Gıdadaki artış enflasyonu da artıracak

Raporda, gıda fiyatlarındaki artışın enflasyona yansımaları ise şu sözlerle ifade edildi: “Mevcut Enflasyon Raporu döneminde üretici fiyatları üzerindeki maliyet baskılarının arttığı gözlenmektedir. Döviz kuru ve ücretlerde gerçekleşen artışlar maliyet baskılarını artıran temel unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Yurt içi gıda fiyatlarındaki artış eğiliminin sürmesi ise enflasyon tahminleri üzerinde yukarı yönlü etkide bulunmaktadır.”

Yayla'dan Tat Gıda açıklaması

Yayla Agro Gıda Sanayi, Koç holding tarafından Tat Gıda'nın yüzde 53,33 oranındaki payı için bağlayıcı teklif verme aşamasına seçilen şirketler arasında olduğunu duyurdu.

Yayla tarafından Kamuyu Aydınlatma Platformu'na Tat Gıda'nın alım sürecine ilişkin açıklama yaptı.

Konuya ilişkin daha önce 24 Temmuz 2023 tarihinde yapılan açıklama ile Tat Gıda'nın yüzde 53,33 oranındaki paylarının satın alınması için teklifte bulunduğu hatırlatılan açıklamada, "28 Temmuz 2023 tarihinde tarafımıza yapılan bildirim ile Şirket'imizin; detay inceleme ve bağlayıcı teklif verme aşamalarının yer alacağı ikinci faza seçilen firmalar arasında olduğu bildirilmiş" denildi.

Açıklamada, süreçle ilgili gelişmelerin kamuya duyurulacağı belirtildi.

Piyasa yeni Merkez'i olumlu satın aldı

Türkiye'nin iflas risk primi CDS'leri mayıstaki 700 baz puanının üzerindeki seviyesinden geçen hafta itibariyle neredeyse 300 baz puan gerileyerek 400 baz puanın altında indi. TCMB Başkanı Erkan'ın enflasyon raporu sunumunda da dikkat çeken CDS hareketi yaşandı.

ŞEBNEM TURHAN

Cumhurbaşkanlığı ikinci tur seçimlerinden önce 700 baz puanının üzerini gören Türkiye'nin 5 yıllık iflas risk primi CDS geçen haftanın son işlem günü 400 baz puanın altına gördü. Kasım 2021'den bu yana ilk kez 400 baz puanın altına inen CDS'te geçen haftanın ilk dikkat çeken hareketi ise Merkez Bankası Başkanı Hafize Gaye Erkan'ın ilk enflasyon raporu sunumunda gerçekleşti. Ekonomistler Başkan Erkan'ın sunumu boyunca CDS fiyatlamalarını eski başkan Şahap Kavcıoğlu'nun 4 Mayıs'taki enflasyon raporu sunumuyla karşılaştırdı. Kavcıoğlu döneminde CDS fiyatlamaları 500 baz puanının üzerinde seyretmişti. Uzmanlar, olumlu havanın devamı için ise ekonomi programının gerekliliğine işaret etti.

Sunumda da CDS yer aldı

Türkiye'nin 5 yıllık iflas risk primi cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ikinci turundan hemen önce 700 baz puanının üzerine çıkmıştı. 2022 Temmuz ayında ise 900 baz puanının üzeri görülmüş ve 20 yılın zirve seviyeleri kaydedilmişti. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ardından yeni ekonomi yönetimiyle birlikte ise CDS'lerde aşağı yönlü hareketler gözlenmeye başladı. Hatta Merkez Bankası Başkanı Gaye Erkan da

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek de CDS'teki düşüşe dikkat çekti. Erkan, enflasyon raporu sunumunda risk priminde hazirandan itibaren belirgin bir düşüş eğiliminin başladığını dile getirerek şöyle konuştu: " Risk primine baktığımızda olumlu bir görünüm söz konusu. 5 yıl vadeli CDS primi, yurt içi belirsizliklerin etkisiyle Mayıs ayında 700 baz puanın üzerine çıkarak bu yılın zirve seviyesine ulaşmıştır. Hazirandan itibaren belirgin bir düşüş eğilimi başlamış ve bugün itibarıyla 435 puan düzeyine gerilemiştir. Risk primlerindeki düşüşle birlikte, haziran ayından itibaren 1.5 milyar doları aşan net portföy girişi gerçekleşmiştir." Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek de, Twitter hesabından yaptığı paylaşımda rasyonel politikaların meyvelerini vermeye devam ettiğini belirterek "Mayıs ayında 700 baz puana yükselen CDS'ler (risk primi – Türkiye'nin dolar cinsinden kredi iflas riskini gösteren beş yıllık kredi temerrüt takası) bugün 400 baz puanın altına gördü" dedi.

Enflasyonda gerçekçi tutum

Yeni ekonomi yönetiminin dikkat çektiği CDS fiyatlamalarının enflasyon raporu sırasındaki hareketine ilişkin analizi ise eski Merkez Bankası Ekonomisti İbrahim Ünalmiş yaptı. Bahçeşehir Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ünalmiş, 2018 yılında Merkez Bankası'ndan ayrılmasından önce başkanların konuşması sırasında anlık CDS fiyatlamalarını takip edip raporlaştırdıklarını ve başkanlara sunduklarını hatırlattı. Ünalmiş, Başkan Erkan konuşurken CDS'te geri çekilmenin yaşandığını vurgulayarak şunları söyledi: "Merkez bankası yöneticilerinin açıklamaları sırasındaki yüksek frekanslı piyasa hareketlerini takip ederiz. Merkez bankasının görev ve sorumlulukları açısından doğru adımların atılacağını gösteren mesajlar piyasalar tarafından olumlu karşılanır CDS düşer. Aksi yöndeki mesajlar CDS'in artmasına neden olur. Şahap bey döneminde verilen büyüme odaklı, enflasyonu geri plana iten mesajlar piyasalar açısından olumsuz karşılandı. Gaye Hanım'ın enflasyon konusunda gerçekçi ve tutarlı mesajlar vermesi piyasa tarafından olumlu karşılandı."

Program eksikliğine vurgu

Cuma günü Merkez Bankası başkan yardımcılıklarına üç atama yapıldı. Başkan yardımcılıkları atamaları da CDS'in 400 baz puanın altına gelmesinde etkili oldu. Ancak tüm bunlara rağmen ekonomistlerin hepsi aynı fikirde değil, olumlu adımlar olduğunu vurgulayan ekonomistler program eksikliğine dikkat çekmeye devam ediyor. Prof. Dr. Sadi Uzunoğlu, sistemin aynı sistem olduğunu dile getirerek "3 veya 5 kişi değişmiş tamam, güzel. Bütünlüklü program var mı? Bilmiyorum. İktisatçıların en büyük palavrası: 'bundan sonra farklı'" diye konuştu. Yine Prof. Dr. Fatih Özatay da "Para politikasının makule dönmesi için politika faizine ilişkin kırmızı ışığın kalkması gerekiyor. Yeter mi? Yetmez elbette. Faize ilişkin kırmızı ışık kalksa da makule dönüşü simgeleyen ekonomi programı olmadan ekonominin düze çıkması mümkün değil" dedi.

PPK metnindeki ağırlıklı kelimeler de farklılaştı

Bilkent Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hakan Kara da yaptığı bulut analizde Kavcıoğlu ve Erkan'ın başkanlığındaki Para Politikası Kurulu özetlerinde öne çıkan kelimeleri karşılaştırdı. Kavcıoğlu başkanlığındaki 25 Mayıs PPK metninde öne çıkan kelimeler istikrar, para ve gıda olurken Erkan'ın başkanlığındaki PPK metninde ise en çok enflasyon, faiz ve kredi kelimelerinin daha fazla kullanıldı. Kara, Twitter paylaşımında şöyle dedi: "Merkez bankasında yönetim değişikliğinin para politikası iletişimine etkisini gösteren bir bulut analizi yaptık. Toplantı özetlerinde 'kredi, faiz ve enflasyon' kelimeleri daha yoğun kullanılmaya başlanmış."

KKM'de vergi istisnası süresi uzadı

Kurumların, döviz tevdiat (DTH) ve katılma hesaplarındaki yabancı paralarının TL'ye dönüşümünde kurumlar vergisi istisnası uzatıldı.

Buna göre, kurumların DTH ve katılma hesaplarındaki yabancı paralarını TL'ye çevirmeleri durumunda vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançlarına kurumlar vergisi istisnası bilançolarında 30 Haziran itibarıyla yer alan yabancı paralar için uygulanacak.

Söz konusu düzenleme, Resmi Gazete'nin 29 Temmuz tarihli sayısının yayımlanan kurumlar vergisi kanununun geçici 14. maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan istisnanın, kurumların 30/6/2023 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralar itibarıyla da uygulanması hakkında Cumhurbaşkanı kararıyla yürürlüğe girdi.

İlgili yasa hükmüne göre, kurumların 31 Mart 2022 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını 31 Aralık'a kadar TL mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında TL'ye çevirmeleri ve en az 3 ay vadeli TL mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar kurumlar vergisinden istisna tutuluyor.

Vergi ve borç yapılandırma ödemeleri için son gün

Borç yapılandırmasında birinci ve ikinci taksit ödemeleri bugün sona eriyor. Yine motorlu taşıtlar ve gelir vergisinin ikinci taksit ödemelerinin de bugün son günü. Vergi borcunu ödemek için vergi dairesine gitmek zorunluğu bulunmuyor.

Cumhuriyet tarihinin en kapsamlı borç yapılandırmasına 5 milyon 484 bin mükellef başvurdu. 8 milyon yapılandırma dosyası oluşturuldu. 370 milyar 477 milyon liralık alacak yapılandırıldı.

İlk taksit ödeme süresi uzatıldığından birinci ve ikinci taksitlerin birlikte ödenmesi gerekiyor. Yapılandırmadan sağlanan ceza indiriminin bozulmaması için ödemelerin aksatılmaması şart.

Peşin veya 48 aya kadar taksitler halinde ödenebiliyor

Vergi borcunu ödemek için vergi dairesine gitmek zorunluğu bulunmuyor.

Ödemeler Gelir İdaresi Başkanlığı'nın mobil uygulamasından veya internet sitesinden de yapılabilir. Ayrıca, anlaşmalı bankaların şubelerinden veya mobil uygulamalarından da gerçekleştirilebilir.

Yapılandıran borçlar, tercihe göre peşin veya 48 aya kadar taksitler halinde ödenebilir.

31.07.2023

MTV ve gelir vergisi ikinci taksit ödemeleri için de son gün

2022 yılına ait gelir vergisinin ikinci taksit ödeme süresi de bugün dolacak.

Ayrıca, 2023 yılı motorlu taşıtlar vergisinin ikinci taksit ödeme dönemi de yine bugün sona erecek.

Antalya'da turist rekoru: 8 milyonu aştı

Antalya bu yıl gelen 8 milyon 11 bin 828 turistle, 2019'u geride bırakarak turist sayısında rekor kırdı.

Vali Ersin Yazıcı, sosyal medya hesabından, "Turizmin başkenti Antalya'mızdan bir rekor daha... 29 Temmuz itibarıyla yıl başından bu yana Antalya'mıza gelen turist sayısı rekorlar yılı olarak bilinen 2019 yılını da geride bırakarak 8 milyon 11 bin 828 oldu. 2019 yılının 29 Temmuz tarihindeki sayı ise 8 milyon 4 bin 11'di." paylaşımında bulundu.

Antalya Havalimanı, 15 Temmuz Cumartesi günü 97 bin 900'ü dış hattan gelen yolcu olmak üzere toplam 207 bin 84 yolcuyla tüm zamanların yolcu trafiği rekorunu kırmıştı.

Kentteki iki havalimanına dün gelen toplam 100 bin 40 kişiyle dış hatlar günlük yolcu sayısı rekoru da kırılmıştı.

“Enflasyon yüksek” dedi, alkış aldı

Servet YILDIRIM

31 Temmuz 2023 Pazartesi

Türkiye ve dünya piyasaları cumadan bu yana Merkez Bankası’nı ve başkanını alkışlıyor. Yeni yönetime ve bankaya övgüler düzülüyor. Banka ve başkanı bu alkışları ve övgüyü neredeyse iki yıldır başımıza bela olan enflasyonu aşağı çektikleri için değil, enflasyonun yükseldiğini tüm boyutlarıyla anlattıkları ve en az iki yıl daha yüksek enflasyonla yaşayacağımızı söyledikleri için aldılar. Garip bir durum değil mi?

Demek ki; ruh halimiz öyle bozulmuş ki; enflasyonun düşmesini değil, görünümün doğru aksettirilmesini, gerçeğin saklanmadan ortaya konulmasını yani şeffaf davranılmasını arzular olmuştuk. Bunun için 2023 sonunda enflasyonun yüzde 58 olacağını söyleyen Merkez Bankası’nı alkışladık.

Oysa normal şartlarda ve normal bir ülkede böylesi bir durumda “Senin asli görevin fiyat istikrarını sağlamak değil miydi? Para politikasını buna göre ayarlayıp, enflasyonu hedefine ulaştıracak şekilde parasal sıkılaştırmayı yapman gerekmez miydi? Neden yasal görevini yapmadın?” diye hesap sorulurdu. Biz ise sanki iki ayrı merkez bankası varmış gibi alkışladık. Oysa başkanlar ve yönetimler değişse de ortada bir tek merkez bankası var. O da 3 Ekim 1931 tarihinde bağımsız statüsünün bir göstergesi olarak anonim şirket şeklinde kurulan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası.

TCMB’den gerçekçi tablo

Biz yine dönelim Cuma günü alkışlayarak dinlediğimiz Enflasyon Raporu sunumuna.

Sunumda Rapor ve TCMB başkanı bizlere enflasyon görünümüne dair gerçekçi bir tablo sundu. Dedi ki;

- Haziran ayı itibarıyla aylık fiyat artışları yeniden güç kazanmıştır.
- Enflasyonun 2023 sonunda yüzde 58 olarak gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz. (Oysa TCMB 3 ay önce bize 2023 sonunda enflasyonun yüzde 22.3 olacağını söylemişti.)

■ Enflasyonun 2024 sonunda yüzde 33 olarak gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz. (Oysa TCMB 3 ay önce bize 2024 sonunda enflasyonun yüzde 8.8 olacağını söylemişti.)

■ Enflasyonun 2025 sonunda yüzde 15 olarak gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz. (Oysa TCMB 3 ay önce bize 2025 sonunda enflasyonun yüzde 5.0 olacağını söylemişti.)

Bu değerlendirmeler tam da Merkez Bankası'nın analiz kabiliyetine ilişkin kafalarda ciddi soru işaretlerinin olduğu bir zamanda geldi. Banka iki yıldır gelişmeleri öngöremediği ve ana ödevinde başarısız olduğu için eleştiriliyordu. Yeni başkanın ağzından gelen bu gerçekçi tespitler aslında durumun ne kadar vahim olduğunu gösterse de biz "Mazrufa değil, zarfa" odaklandık. En az birkaç yıl daha yüksek enflasyonla yaşayacak olmamız gerçeğini bir kenara koyduk; yaklaşımdaki şeffaf ve açıklık hoşumuza gitti.

Gaye Erkan'ın "Fiyat istikrarı, makro finansal istikrarın olmazsa olmazıdır... Tüm araçlarımızı enflasyon tekrar tek haneye ve orta vadeli hedefimize gerileyene kadar kararlılıkla kullanmaya devam edeceğiz" demesi bizlere güven verdi.

Ağbal da aynısını yapmıştı

Benzer bir yaklaşımı bundan 2.5 yıl önce zamanın TCMB Başkanı Naci Ağbal 2021'in ilk Enflasyon Raporu'nu sunarken de görmüştük. Ağbal "Enflasyonun mevcut seviyesi ve yukarı yönlü riskler bir arada değerlendirildiğinde yüzde 5 hedefimizden oldukça uzakta bir noktadayız" diyerek gerçekçi bir durum tespiti yapmıştı. Ağbal sunumunda, "Hedef varmak amacıyla 2021 yılında enflasyon hedeflemesi rejimini tüm unsurlarıyla kararlı bir şekilde uygulayacağız. Para politikasındaki sıkı ve ihtiyatlı duruşumuz, yüzde 5 hedefine ulaşacağımız 2023 yılına kadar, uzun bir süre kararlılıkla sürdürülecektir" dediğinde umutlanmıştık.

Ama Ağbal'ın görevdeki ömrü uzun sürmemişti. Umarım Gaye Erkan'ınki uzun olur. Her ne kadar enflasyona karşı şu ana kadar Merkez Bankası'nın attığı adımların ortaya konulan tabloya göre zayıf kaldığını düşünsem de değerlendirmelerin ve analizlerin doğru ve gerçekçi olması, atılan adımların yönünün doğruluğu umut veriyor.

Enflasyonda yükseliş rallisi temmuzda başlıyor

Naki BAKIR

31 Temmuz 2023 Pazartesi

Perşembe günü açıklanacak temmuz enflasyonunun yüzde 2,37'nin üzerinde gelmesi ile yıllık enflasyonda 8 aydır süren kesintisiz düşüş tersine dönecek. Vergi artışları ve akaryakıt zamlarının temmuzda ilave 4,14 puanlık katkı yapması beklenen aylık TÜFE artışına ilişkin tahminler yüzde 7-11 arasında değişiyor.

Vergi artırımları ve özellikle akaryakıtta olmak üzere temel ürünlerdeki zamların etkisiyle aylık enflasyona ilişkin beklentilerin yüzde 10'u aştığı temmuz ayından itibaren yıllık enflasyonda sekiz aylık düşüş sürecinin ardından yeniden yükseliş rallisinin başlayacağı bekleniyor. Merkez Bankası'nın enflasyon tahminlerini yüksek oranda artırarak güncellemesinin piyasalara yansımaları sürerken gözler, Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK), 3 Ağustos Perşembe günü açıklayacağı temmuz ayı enflasyon verilerine çevrildi.

Buna göre haziran sonunda yüzde 38,2'ye kadar inmiş olan yıllık enflasyonda olası temmuz seviyesi yüzde 44,5-49,9 aralığında. Merkez Bankası'nın yüzde 58'e güncellediği 2023 yıllık enflasyon tahmininin tutması, ikinci yarıdaki aylık fiyat artışlarının ortalamasının yüzde 4,75'i aşmamasına bağlı.

Beklentilerde hızlı bozulma

Merkez Bankası'nın her ay reel ve finansal sektör temsilcileri ile profesyonellerden oluşan 48 katılımcıyla gerçekleştirdiği Piyasa Katılımcıları Anketi'nin haziran uygulamasında temmuz ayı için yüzde 3,1 olarak ölçülen tüketici fiyat artışı beklentisi, temmuzun ilk haftasında yapılan yeni ankette cari ay için yüzde 3,87'ye yükselmisti.

Çeşitli vergi artırım ve zamlar aylık enflasyonu ne kadar büyütecek? (Puan)		
	Açıklama	Aylık Katkı *
KDV	%8 ve 18 olanlarda %10 ve 20'ye,	
çoğu temizlik ürününde %8'den %20'ye.	1,78	
Akaryakıt (Doğrudan etki)	Maktu ÖTV artışı	0,84
Akaryakıt (Dolaylı etki)	Maktu ÖTV artışı	1,28
Tütün (Maktu Vergi)	Yİ-ÜFE'ye göre otomatik %14,82 artış	0,13
Alkol (Maktu Vergi)	Yİ-ÜFE'ye göre otomatik %14,82 artış	0,03
Harçlar	%50 fiyat artışı	0,07
Doğal gaz	Meskenlerde ÖTV artışı	0,03
Şans Oyunları Vergisi	5,7 veya 10 puan artış	0,002
TOPLAM		4,14
*Tahmini etki		

Ancak sonrasında petrol ürünlerine gelen aşırı yüksek oranlı zamlar, ücret ayarlamaları ve çeşitli vergilerdeki artışlar ile Merkez Bankası'nın 3'üncü Enflasyon Raporu'nda yıllık enflasyon tahminlerini makro ekonomik görünümle uyumlu biçimde radikal biçimde yükseltmesinin ardından, piyasaların beklentisi de belirgin biçimde değişti.

Enflasyon raporunda vergi ve zamların 4 puanın üzerinde öngörülen ilave katkısı ile birlikte düşünüldüğünde aylık oranın yüzde 8-9 aralığında gelmesi güçlü olasılık olarak görülüyor. DÜNYA'nın görüştüğü ekonomistlerin TÜFE bazında aylık enflasyon beklentisi yüzde 7-11 arasında değişirken, A.A. Finans'ın yaptığı ankette ise katılımcıların beklentilerinin ortalaması yüzde 9,07 çıktı.

4,14'ü vergi ve zamlardan

7 Temmuz'da Resmî Gazete'de yayınlanan kararlarla KDV miktarları yükseltilmiş, maktu harç tutarları güncellenmiş ve şans oyunları vergisi artırılmıştı.

16 Temmuz itibarıyla da akaryakıt ÖTV tutarları güncellendi, maktu ÖTV tutarı benzin ve motorinde 5 TL, LPG'de 4 TL artırıldı. Merkez Bankası'nın açıkladığı yılın 3'üncü Enflasyon Raporu'nda yer alan bir analizde, vergi ayarlamaları ve akaryakıt fiyatlarındaki artışların aylık tüketici enflasyonuna olası toplam etkisi 4,14 puan olarak hesaplandı.

Yıllık enflasyon (TÜFE)			
	Tüketici Fiyat Endeksi		Yıllık Artış (%)
	2022	2023	
Ocak	763,23	1 203,48	57,7
Şubat	799,93	1 241,33	55,2
Mart	843,64	1 269,75	50,5
Nisan	904,79	1 300,04	43,7
Mayıs	931,76	1 300,60	39,6
Haziran	977,90	1 351,59	38,2
Temmuz	1 001,03	Aylık ortalama Artış %4,75 olursa:	
Ağustos	1 015,65		
Eylül	1 046,89		
Ekim	1 084,00		
Kasım	1 115,26		
Aralık	1 128,45	1 782,95	58,0

Bu kapsamda KDV düzenlemesinin birebir geçiş varsayımıyla aylık tüketici enflasyonuna doğrudan katkısı 1,78 puan ve akaryakıt maktu ÖTV tutarlarındaki güncellenmenin aylık TÜFE'ye etkisi 0,84 olarak hesaplanırken, gıda ve ulaştırma hizmetleri gibi kalemler ile nakliye ücretleri üzerinden oluşturduğu dolaylı etkilerin ise aylık 1,26 puan olduğu tahmin edildi.

Altı aylık Yİ-ÜFE enflasyonu (yüzde 14,82) ile maktu ÖTV tutarı güncellenen alkol, tütün ürünlerinin aylık enflasyona 0,16 katkıda bulunacağı belirtilen analize göre geriye kalan düzenlemeler arasında harçlardaki güncellemeden bir miktar katkı bekleniyor, şans oyunları vergisindeki düzenlemenin enflasyona etkisi ise sınırlı olacak.

Yıllık oran yüzde 50'ye doğru

Ekim 2022’de yüzde 85,51’le son 24 yılın zirvesini gören yıllık enflasyon, izleyen dönemde ise kesintisiz gerileme süreci yaşayarak bu yıl haziran sonunda yüzde 38,2’ye kadar inmişti.

Enflasyonda ilk 6 ay ve temmuz projeksiyonları (%)		
	Aylık	Yıllık
Ocak	6,7	57,7
Şubat	3,2	55,2
Mart	2,3	50,5
Nisan	2,4	43,7
Mayıs	0,0	39,6
Haziran	3,9	38,2
Temmuz (Tahmin)	7,0	44,5
Temmuz (Tahmin)	9,0	47,2
Temmuz (Tahmin)	11,0	49,9

Temmuz ayında aylık oranın, geçen yılın aynı ayındaki yüzde 2,37’nin üzerinde gelmesi durumunda, yıllık enflasyonda sekiz aydır süren kesintisiz gerileme süreci tersine dönecek. Başka deyişle bu oranın üzerindeki her aylık enflasyon oranında yıllık enflasyon yükselecek.

Piyasa temsilcilerinin beklenti aralığına göre hesaplandığında; temmuzda aylık oranın yüzde 7 gelmesi durumunda, temmuz sonu itibarıyla yıllık enflasyonun yüzde 44,5, aylık oranın yüzde 9 olması durumunda yıllık oranın yüzde 47,2 olacağı, aylık enflasyonun yüzde 11’e ulaşması durumunda ise yıllık oranın yüzde 50’ye yaklaşacağı görülüyor.

Aleyhte baz etkisi

Geçen yılın ilk altı ayında yüzde 42,4 olan TÜFE artışı, ikinci yarıda yüzde 15,4’te kalmıştı. Bu yılın ilk yarısında kümülatif enflasyon yüzde 19,77 olurken, geçen yılın aynı dönemindeki yüksek seyrin baz etkisiyle yıllık enflasyon da 2022 sonundaki yüzde 64,3 düzeyinden bu yıl haziran sonunda yüzde 38,2’ye inmişti. Ancak makro ekonomik görünümdeki bozulmanın etkisiyle bu yıl ikinci yarıda enflasyon hızlanırken, geçen yılın aynı dönemindeki düşük seyir nedeniyle temmuzdan itibaren tersine (aleyhte) baz etkisi yaşanacak.

Aleyhte baz etkisi, aylık enflasyonun yüksek düzeyde beklendiği temmuzda geçen yılın aynı ayındaki oranın yüzde 2,37 olması nedeniyle önemli oranda kendisini gösterirken, geçen yılın ağustos ayındaki yüzde 1,46'lık aylık oran nedeniyle bu yıl aynı ayda da görülecek ve yıllık enflasyon yükselişe devam edecek. Bu yıl haziran ayında rekor düzeye ulaşan kur artışlarının “maliyet enflasyonu” oluşumuna etkisini daha çok temmuzdan itibaren gösterdiği, kur geçişkenliğinin izleyen aylarda daha fazla hissedileceği belirtiliyor.

Geçen yılın son beş aylık döneminde yüzde 1,18-3,54 arasında gerçekleşen aylık oranların düzeyi ve mevcut makro ekonomik koşullar nedeniyle bu yıl aynı dönemde bunun üzerinde beklenen olası yüksek artış seyri dikkate alındığında, aleyhte baz etkisinin ve yıllık enflasyonda süregelen bir yükseliş bekleniyor.

Yıllık %58 tahmini tutar mı?

Merkez Bankası'nın mevcut makro ekonomik görünümü dikkate alarak 35,7 puanlık artışla yüzde 22,3'ten yüzde 58'e güncellediği 2023 yıllık enflasyon tahmininin tutması için ise ikinci yarıda aylık fiyat artışlarının, mevsime göre iniş çıkış göstermekle birlikte ortalamada yüzde 4,75'i aşmaması gerekiyor.

Bu da ilk altı ayda yüzde 19,77 artan tüketici fiyat endeksinin, ikinci yarıda yüzde 32 artması anlamına geliyor. Temmuz ayında yüzde 9-10 dolayında bir aylık enflasyon gelmesi durumunda, ikinci yarı için öngörülen artış limitinin üçte biri tüketilmiş olacak ve kalan beş aydaki aylık ortalama enflasyonun yüzde 3,9'la daha alt seviyelere çekilmesi gerekecek.

Abdulkadir Selvi

Mehmet Şimşek yönetimi Türkiye'nin görünümünü değiştirir mi

En sonda söyleyeceğimi en başta söyleyeyim.

Yeni ekonomi yönetiminin en büyük şansı Cumhurbaşkanı Erdoğan. Neden? Çünkü arkalarında seçimden zaferle çıkmış, 5 yıllık süre boyunca ülkeyi yönetecek olan güçlü bir lider var.

Ekonomide çok parlak kararlar alabilirsiniz ancak ülkede siyasi istikrar ve bu kararların arkasında duracak güçlü bir siyasi irade yoksa bir yere kadar başarılı olursunuz. Hiç unutmuyorum, Tansu Çiller ekonomik kararlar açıklıyordu. Yabancı ekonomi ajanslarından birinin muhabiri, "Bu hükümetin ömrü ne kadar sürecek? Bu kararları uygulamaya ömürleri yetecek mi?" diye sormuştu.

ERDOĞAN'IN DESTEĞİ

Cevdet Yılmaz, Mehmet Şimşek ya da Hafize Gaye Erkan yabancı yatırımcılarla masaya oturduklarından böyle bir soru ile karşılaşmayacaklar. Önlerinde bir belirsizlik yok. Önlerinde 5 yıllık bir süre ve arkalarından güçlü bir lider var.

İzlediğim kadarıyla Mehmet Şimşek ve ekonomi yönetimi bunu çok iyi değerlendiriyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan her fırsatta güçlü bir şekilde desteğini hissettiriyor. En son Merkez Bankası Başkan Yardımcılıklarına yapılan atamalarda olduğu gibi.

GÖMLEĞİN İLK DÜĞMESİ

Mehmet Şimşek, bakanlık görevini devralırken, "Rasyonal zemine dönüş dışında hiçbir seçenek kalmamıştır" deyince, geçişin kademeli ve dengeli olacağını altını çizince, gömleğin ilk düğmesi doğru iliklendi demiştim.

ŞİMŞEK'İN CDS VURGUSU

Mehmet Şimşek'in, Türkiye'nin kredi iflas riskini gösteren CDS'lerin Mayıs ayındaki 700 puandan bu hafta 400 puanın altına düştüğü açıklamasını görünce, bunları düşündüm.

Türkiye'nin CDS puanı çeşitli nedenlerden dolayı 700 puana yükselmişti. Mehmet Şimşek'in atanmasıyla birlikte CDS'lerde kademeli bir düşüş başladı. En son 390 puan seviyesine kadar indi. Bu seçimlerle birlikte siyasi belirsizliğin ortadan kalkması, Erdoğan'ın seçim başarısı ve yeni ekonomi yönetimine ile ekonomi politikalarına duyulan güvenin bir sonucu oldu.

NOT ARTIŞI GELECEK Mİ

Sonuçta Türkiye'nin ya da şirketlerinin bir borç alması durumunda CDS puanı ne kadar düşerse ödeyeceği risk primi o kadar düşüyor, yani maliyetler azalıyor.

Bu hafta CDS'lerle birlikte Türkiye'nin risk algısı ciddi şekilde düşmüş oldu. Uluslararası piyasalardaki görünümü normale dönüyor diyebiliriz. Bunun, uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarının not düzeltmesine gidecek kadar, sonuçlarını da yavaş yavaş göreceğiz diye düşünüyorum.

HAFİZE GAYE ERKAN

Burada Merkez Bankası Başkanı Hafize Gaye Erkan'a bir parantez açmak istiyorum. Ekonomi yönetimiyle ilgili olarak bir kriterim vardır. Ekonomiden sorumlu bakan ya da Merkez Bankası Başkanı basın toplantısı yaparken dolar, borsa ve faiz oranları başta olmak üzere ekonomiyle ilgili belli başlı göstergeleri not ederim. Toplantı başladığında negatif yönde seyrettiyse piyasalar güven duymadı demektir. Ama eğer pozitif yönde geliştirse piyasalar güven duydu ve kredi açtı anlamına gelir.

DOĞRU İSİM

Hafize Gaye Erkan'ın basın toplantısına da hem ekonomik göstergeler açısından hem de kişisel özellikler açısından dikkat ettim. İtiraf edeyim, daha çok Türkiye gerçeklerine uygun mu yoksa dünyayı sadece rakamlardan ibaret gören Amerika'da yetişmiş, "Başarılı Türk kızı" mı diye baktım. Ahmet Hakan 100 üzerinden 90 puan verdi. Ekonomist ve analistlerin birçoğu daha yüksek puan verdiler. Merkez Bankası Başkanı, konusuna hâkimdi. İlk basın toplantısı olmasına rağmen hafif heyecanını bastırabiliyordu. Sorulara dozunda ve net cevaplar verdi, siyasi polemiklerden çekindi ve "Ben işime bakıyorum" mesajını verdi. Özellikle siyasetle arasına koyduğu mesafe yerindeydi. Basın toplantısından sonra ilk değerlendirmem, "Hafize Gaye Erkan, Merkez Bankası başkanlığı için doğru bir isimmiş" oldu. Hafize Gaye Erkan ulusal ve uluslararası piyasalarda güven testini geçti.

GERÇEKÇİYDİ

Bunlar genel gözlemlerim. Bir de açıklamalarına değinmek istiyorum. Merkez Bankası'nın enflasyon tahmininin yıl sonu itibarıyla yüzde 58, izleyen yıllarda yüzde 33 ve 15 olacağını söyledi. Alışkın olduğumuzdan farklı olarak son derece gerçekçi rakamları ortaya koydu. Güvenilirlik açısından önemliydi. Zaten piyasalar da güven testinden olumlu puan verdiler.

MERKEZ BANKASI'NA ATAMALAR

Piyasalar açısından ikinci önemli bir adım daha geldi aynı gün. Para Politikası Kurulu üyeliklerinde değişikliğe gidildi. Osman Cevdet Akçay, Fatih Karahan ve Hatice Karahan yeni başkan yardımcısı olarak atandılar. Özellikle de Hatice Karahan'ı Yeni Şafak'ta çalıştığım yıllardan tanıyor ve yazılarını takip ediyordum. Çok isabetli bir atama oldu. Merkez Bankası'na yeni bir soluk getirecek, büyük düşünce zenginliği katacak, kendilerini ispatlamış isimler. Bu bile birçok anlamda ekonomi yönetiminin güven algısını güçlendirmek için yaptığı hamleler açısından kritikti.

TERSİNE BEYİN GÖÇÜ

Erkan ile başlayan tersine beyin göçü, tanıyanlar bilir, Fatih Karahan ile devam etti. Mehmet Şimşek ile Hafize Gaye Erkan uyumuna şimdi Para Politikası Kurulu da katılmış oldu.

Zor bir haftanın ardından bakarken, Şimşek başta olmak üzere ekonomi yönetimi uluslararası piyasalara "Geri döndük" mesajını vermiş oldu.

EKONOMİDE ÜÇ BAŞLIK

Enflasyonla mücadele ateşin üzerindeki kestaneleri elinizle almaya benziyor. Elinizi yakıyor. Ama ileride daha büyük acılar yaşamamak için gerekli oluyor.

Türkiye'nin ekonomik göstergeleri hızla normalleşirken pürüzlü birkaç noktaya dikkat çekmek istiyorum.

DOLAR KURU NE OLACAK

1- Hafize Gaye Erkan, dolar kuruyla ilgili olarak, "Bir kur seviyesi hedeflemiyoruz. Ancak kurda aşırılıklar görüldüğünde müdahale, aşırılığı ve oynaklığı azaltmak amacıyla Merkez Bankası'nın görev tanımındadır" demişti.

Dolar, Merkez Bankası'nın müdahaleyi bırakılmasıyla girdiği yükseliş seyrinin ardından 27'nin hemen altında beklemeye geçti. Ama piyasalar, fiyatlandırmak için doların tam olarak nerede dengeleneceğini görmek istiyor. Dolar kurundaki belirsizlik piyasaların önünü görmesini zorlaştırıyor.

AKARYAKITTAKİ ARTIŞLAR

2- Akaryakıttaki artış tüm girdileri etkiliyor. Ayrıca birkaç gün arayla gelen artış haberleri toplumun psikolojisini bozuyor. "Daha dün zam gelmişti" diye tepki gösterilmesine neden oluyor.

Öncelikle son yedi yıldır yapılmayan ÖTV güncellemesinin ardından hem kurdaki hem de uluslararası piyasalardaki petrol fiyatlarının etkisiyle bu yükselişlerin olduğunu söylemek gerekiyor.

EMEKLİ MAĞDUR

3- Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Kendini mağdur hisseden tüm kesimlerin gönlünü mutlaka kazanacağız” dedi. Bu söz daha çok maaş artışını yetersiz bulan emeklilere yönelik bir mesaj olarak algılandı. Ciddi geçim sıkıntısı çeken emeklilerin mağduriyetlerinin giderilmesi gerekiyor.

Burada emeklilerimize, EYT’den gelen emeklilerin eklenmesiyle yıllardır süren bir sorun çözülürken, diğer yandan bunun bütçeye getirdiği maliyeti de ekonomi yönetimi düşünmek zorunda kalıyor.

İbrahim Kahveci

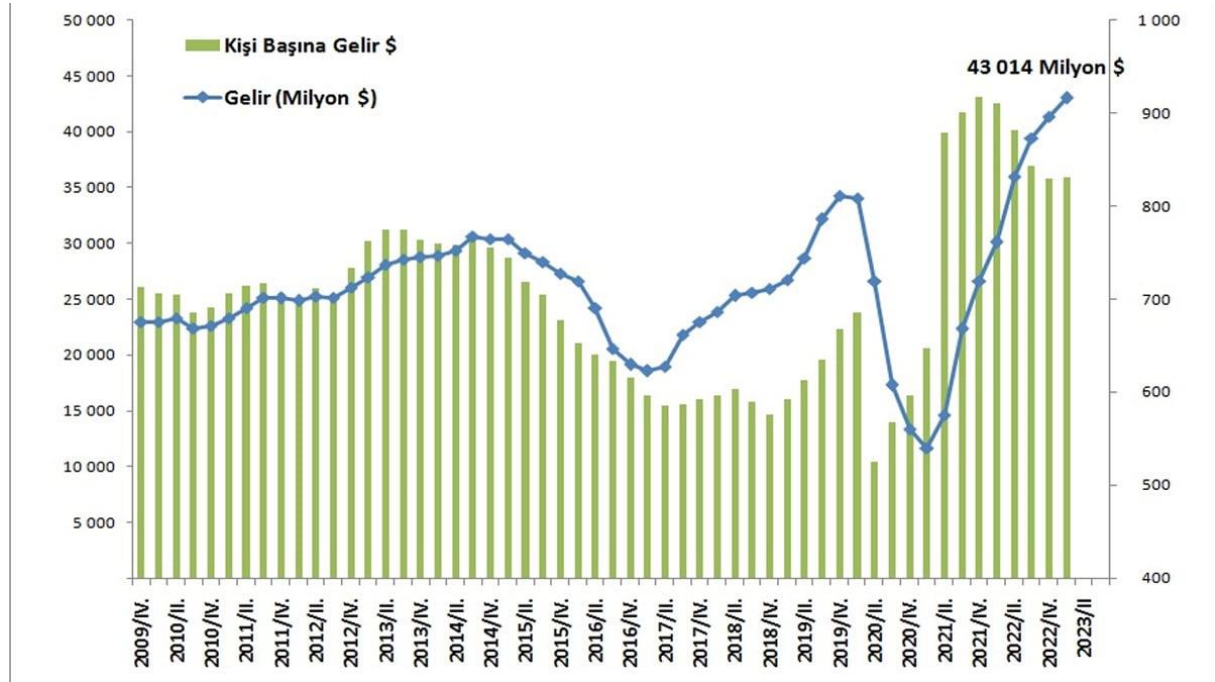
Turizmden iyi haber

Son açıklanan veriler 2023 ilk beş ayına ait. Sonrasının ne olduğunu bilmiyoruz ama ilk beş aya göre veriler oldukça iyi. Önce gelen turist sayısına bakalım.

Geçen yıl ilk beş ayda 10 milyon 809 bin kişi gelmişken şimdi bu rakam 13 milyon 634 bin kişiye yükselmiş. Gelen turist sayısında yüzde 26,1 artış var.

Turist açısından 2022 yılı pandemi sonrası ertelenmiş talep olduğundan yüksek bir seviyeydi. Buna rağmen yüzde 26,1 ek artış oldukça iyi bir oran.

İlk 5 aylık verilere göre bu yıl turist sayısı artık 55 milyonun üzerine çıkacak gibi duruyor. (Rekor 44 milyon 713 bin kişi ile 2019 yılına ait)

İkinci veri ise harcama...

2019 yılında turist sayısı yüksek ama kişi başına harcama 661\$. Bu durumda da toplam turizm geliri 34,3 milyar dolarda kalıyor.

Oysa 2022 yılında nerede ise 2019 yılındaki kişi kadar turist geliyor ama kişi başına harcama artık 805\$. Bu durumda toplam turizm geliri 41,4 milyar dolara çıkıyor.

Bu yıl ilk 3 aylık verilere göre turist başına harcamada da bir artış yaşanıyor. Yılın ilk çeyreklerinde daha yüksek harcama grubu geliyor, sonrasında kişi başına harcama azalıyor... Buna rağmen 2022 yılı ilk çeyreğinde kişi başına harcama 914\$ iken bu yıl 921\$ oluyor. **Eğilim hem turist sayısında artışı hem de kişi başına harcamada yükselişe yönelik seyrediyor.**

Umarım Mayıs sonrası verilerde ani bir değişim olmamıştır.

Bu yıl turist nereden geliyor? Daha az harcayan ülkelerden mi yoksa daha çok harcayan ülkelere mi?

Avrupa kaynaklı turist sayısı %15,8 artıyor.

Almanya %17,5, İngiltere %24,5 artışla ön sırada. Komşu Avrupa ülkelerinden (Bulgaristan, Yunanistan) ziyaret ise daha stabil.

Büyük artış Rusya'dan (%132)... Geçen yıl savaş nedeniyle gelemeyen Rus turistler yeniden gelmeye başlamış. Rusya'dan gelen turist sayısını çıkarttığımızda turist sayısındaki artış oranı %26,1'den %18,2'ye geriliyor. Ama dikkat ederseniz bu artış bile başlı başına büyük bir oranı gösteriyor.

Bu yıl ABD tarafından da ciddi turist geliyor. Kıta toplamında gelen turist sayısında %48,2 artış var.

Hem turist sayısı hem de kişi başına harcama artışına baktığımızda karşımıza geçen yılın rekorunun üzerinden bir gelir çıkıyor. Bu yıl turizmden 50 milyar dolara yaklaşan bir gelir ilk 5 aya göre gayet imkan dahilinde gözüküyor.

Lakin sorun şu: Sürdürülebilir mi?

Tek soru ile konuyu bağlayalım: Bu yıl Türkiye'ye gelen turistler görece olarak fiyatları pahalı bulduklarında seneye de gelecekler mi? (ya da çok ucuz olduğumuzdan mı gelmeye devam ediyorlar)

31.07.2023

Türkiye’de bir çok ürünün fiyatı görece olarak AB ülkeleri ile yarışır hale geldi ise mesela komşumuz Yunanistan daha ucuz mu kaldı?

Kişi başı harcama artışı memnuniyetten mi yoksa ani olarak gelen fatura şişkinliğinden mi? Bunları gören turist gelecek sezon da Türkiye’yi tercih edecek mi?

Ya da bilmediğimiz başka şeyler de var mı?

İlk veriler olumlu... Umarız devamı da gelir. Uzun yıllar 25-30 milyar dolar bandında seyreden turizm gelirinin 45-50 milyar dolar bandına yükselişi en azından bu yıl için sevindirici bir haber olsa gerek.